

Agencija za odgoj i obrazovanje

REPUBLIKA HRVATSKA

Hrvatsko Biološko Društvo 1885

ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

DRŽAVNO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2010.

1. skupina

(7. razred)

Zaporka natjecatelja:

_____

Ukupan broj bodova: 60

Broj postignutih bodova: _____

Postotak riješenosti testa: _____

Potpisi članova povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

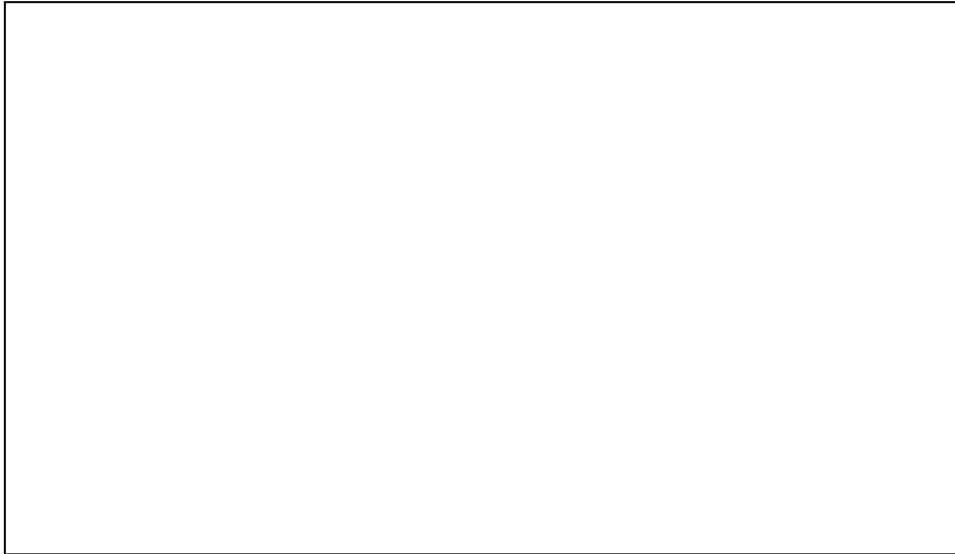
Napomena: Test se mora ispunjavati isključivo plavom ili crnom kemijskom olovkom

I. SKUPINA ZADATAKA

Povećalom promotri biljni materijal na radnom stolu i riješi ponuđene zadatke.

1. Pred tobom se nalazi nekoliko biljaka označenih brojevima (1, 2, 3, 4). Među njima odaberi biljku koja pripada kritosjemenjačama - dvosupnicama. Skiciraj je i označi dijelove cvijeta.

Skica:

1. pitanje	
4	

2. Je li navedena biljka jednospolna ili dvospolna? Obrazloži svoj odgovor.

3.

A) Promotri dvosupnicu koju si skicirao/skicirala u zadatku i zaokruži sve točne odgovore:

- a. ova je biljka dvodomna
- b. ova je biljka jednodomna
- c. oprašuje se vjetrom
- d. oprašuje se kukcima
- e. oprašuje se vodom

2. pitanje	
2	

B) Ima li biljka koju si skicirao/skicirala cvat ili cvijet? Obrazloži svoj odgovor.

---

3. pitanje	
4	

4.

A) Prve su se kritosjemenjače na Zemlji pojavile u srednjem dobu, a razvile su se od pradavnih _____ s tvorevinama nalik na sjemenke.

B) Kritosjemenjače su najprilagođenije životu na kopnu jer se njihov sjemeni zametak nalazi zaštićen u plodnici tučka, za razliku od golosjemenjača čiji se sjemeni zametci nalaze slobodni na _____.

4. pitanje	
2	

5. Cvjetna formula neke biljke glasi *K₍₅₎ C₅ A₅ G₍₅₎

A) Navedene oznake znače slijedeće:

K - _____ C - _____ A - _____ G - _____

B) Pripada li biljka čija je cvjetna formula gore navedena - jednosupnicama ili dvosupnicama? Obrazloži svoj odgovor.

---

5. pitanje	
6	

II. SKUPINA ZADATAKA

Pažljivo pročitaj navedene upute, izvedi zadani eksperiment i riješi zadatke vezane uz eksperiment.

6. Zadatke riješi tako da zaokružiš točan ili točne odgovore, nadopuniš rečenicu i odgovoriš na postavljena pitanja.

Svaki potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točan odgovor NE donosi bodove.

Pribor i kemikalije:

plastična čaša, žlica, deterdžent, voda, ulje

Postupak:

U plastičnu čašu stavi oko 250 ml vode i dodaj jednu žlicu ulja. Promotri površinu vode. Dodaj dvije žlice deterdženta u prahu i nježno promiješaj. Pri tome pazi da ne nastanu mjehurići zraka. Promotri što se dogodilo.

A) Jesu li se ulje i voda pomiješali u homogenu smjesu prije dodavanja deterdženta?

DA   NE

B) Što se dogodilo sa česticama ulja nakon dodavanja deterdženta?

_____

C) Koja je od navednih tvari koje si koristio u pokusu slična tvari koju ptice nanose na perje? _____

D) Imenuj organ ptica koji izlučuje takvu tvar. _____

E) Zašto ptice nanose navedenu tvar na perje?

- a) ona im omogućuje bolju pokretljivost krila pri letenju
- b) služi im za ukrašavanje perja mužjaka pri udvaranju
- c) štiti perje od promakanja
- d) ptice je koriste kako bi se zaštitile od grabežljivaca
- e) pomaže u održavanju stalne tjelesne temperature

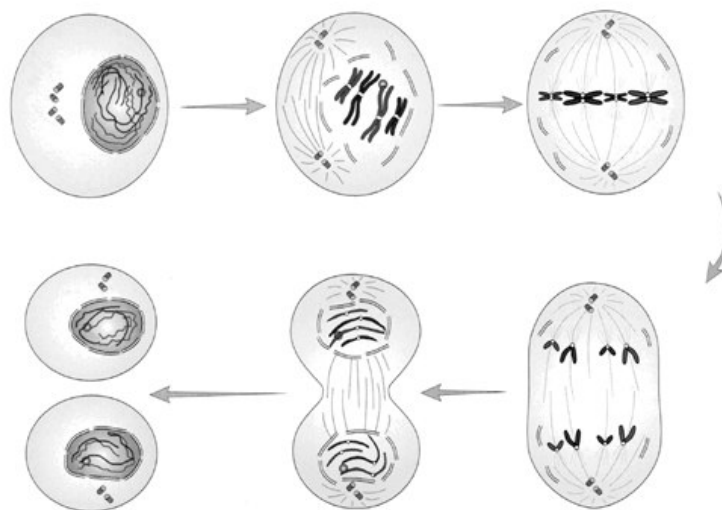
F) U vodama onečišćenim deterdžentima doći će do _____
navedene tvari s perja ptica.

6. pitanje	
6	

III. SKUPINA ZADATAKA

U ovoj skupini su zadaci različitog tipa. Riješi ih tako da u zadatku zaokružiš sve točne odgovore, nadopuniš rečenice ili odgovoriš na postavljena pitanja. Svaki potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točan odgovor NE donosi bodove.

7. Pažljivo promotri crtež.

7. pitanje

9

A) Koji proces prikazuje crtež?

_____

B) U kojim stanicama se odvija proces iz pitanja A? _____

C) Koja je uloga niti diobenog vretena?

_____
_____

D) Koja kemijska tvar (kemijski spoj) izgrađuje niti diobenog vretena?

_____

E) Na kojim staničnim tjelešcima se odvija sinteza tvari iz zadatka C)?

_____

F) Navedi dva mjesta u stanici gdje se nalaze tjelešca iz zadatka D).

_____

G) Koliko se molekula DNA nalazi u jednom kromosomu neposredno prije stanične diobe? _____

Obrazloži svoj odgovor. _____

_____

8. Pažljivo promotri sliku 1.

Slika 1.

A) Biljka koja se nalazi na slici 1 pripada skupini _____.

B) Na stabljici biljke sa slike 1 uočavaju se tri lista. Dva su plivajuća, a treći je u obliku dlakavih resa i preuzeo je ulogu _____.

8. pitanje	
2	

9. Pažljivo promotri sliku 2.

Slika 2.

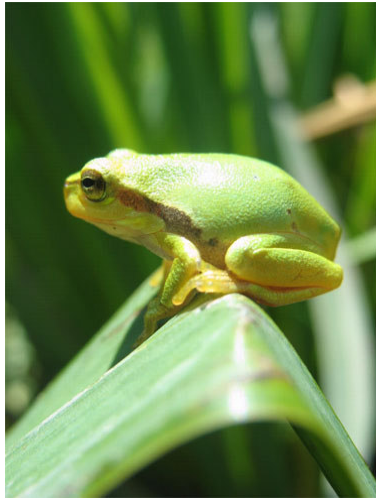
A) Kojoj porodici pripada i kako se naziva biljka sa slike 2?

_____

B) Koji organ karakterističan samo za kritosjemenjače, a služi za rasprostranjivanje sjemenki uočavaš na slici 2? _____

9. pitanje	
2	

10. Pažljivo promotri sliku 3. *Potpuno točno riješen zadatak A donosi 3 boda, a potpuno točno riješen zadatak B donosi 2 boda.*

Slika 3

A) Životinja sa slike 3 naziva se _____, a pripada skupini _____, koju nazivamo _____.

B) Što je nečisnica i ima li je životinja sa slike 3?

---

10. pitanje

5

11. *Potpuno točno riješen zadatak A donosi 1 bod, potpuno točno riješen zadatak B donosi 2 boda, a potpuno točno riješen zadatak C donosi 1 bod.*

A) Križanci magarca/magarice i pastuha/kobile izuzetci su u evoluciji. Navedi zašto.

B) Koji sve čimbenici evolucije utječu na tijek procesa nastajanja novih vrsta? Navedi pet čimbenika evolucije.

C) Kako se nazivaju pojave uslijed kojih mogu nastati promjene među jedinkama istih vrsta?

---

11. pitanje

4

12. Na crte pravilno razvrstaj slova ispred pripadajućih organizama. Od osam pojmova s lijeve strane, pet od njih može se povezati s jednim organizmom s desne strane. Tri su pojma suvišna. *Svaki točno povezan pojam donosi 1 bod.*

a. plivaći mjehur	___blavor
b. vanjska oplodnja	___čudnovati kljunaš
c. trodijelno srce	___kokoš
d. plodva	___morski pas
e. neparni bubreg	___kvrgavi volak
f. trenica	
g. mliječne žlijezde	
h. vensko srce	

12. pitanje	
5	

13. Nadopuni rečenice. Zaokruži sve točne odgovore. *Svaki potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točan odgovor NE nosi bodove.*

A) Živa bića koja za život trebaju kisik nazivamo _____organizmima.

B) U kojem procesu navedeni organizmi iz zadatka A) koriste kisik?

_____

C) Na prazne crte upiši nazive reaktanata i produkata navedenog procesa.

_____ + kisik → _____ + ugljikov dioksid + _____

D) Proces naveden u zadatku B) **neće** se odvijati u tijelu:

- a. dječje gliste
- b. crvene moruzgve
- c. pasje trakavice
- d. zavojite trihine
- e. kresive gube

E) Kojim procesom energiju dobivaju organizmi koje si zaokružio u zadatku D)?

_____

13. pitanje	
5	

14. Pravilno poredaj tok kisika od ulaska do izlaska iz tijela ribe.

- a) vena
- b) škrge
- c) srce
- d) gutanje vode
- e) arterije i tijelo

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

14. pitanje	
1	

15. Zaokruži sve točne odgovore. Za većinu odraslih žaba točno je:

- a) nemaju svitak
- b) dišu plućima i kožom
- c) srce je dvodjelno
- d) srce je trodjelno
- e) imaju bočnu prugu

15. pitanje	
1	

16. Koja stanična tjelešca možemo naći u većem broju u letnim mišićima ptica koje lete na velike udaljenosti? _____

Obrazloži svoj odgovor.

---

16. pitanje	
2	